

Tomaž Lapajne Dekleva

Meni je lepo

solistična drama za igralko in občinstvo

Osebe in dogodki v dramskem delu so izmišljeni in ne temeljijo na nobeni resnični osebi. Uporaba ali reprodukcija besedila brez pisnega dovoljenja avtorja nista dovoljeni.

Na stolu sedi ženska v tridesetih, urejena, lepo naličena, v obleki rahlo nenavadne oblike in izrazitih barv. Čez stol je obešena lična torbica. Simpatična tajnica, ki da veliko na izgled. Človek jo kar mora imeti rad.

ONA: Meni je lepo, če je tako ... lepo! Ne maram grdih stvari. Kdo sploh mara grde stvari? Je pa tudi kaj, kar je mogoče nekomu grdo, nekomu drugemu lepo. In če je nekomu lepo, je lepo, ne? La beauté est dans l'oeil de celui qui regarde. V gimnaziji sem imela francoščino. Nekaj je pa še ostalo, hi hi hi.

Torej, rada imam lepe stvari. Sem akademska slikarka. Nisem diplomirala, ampak sem bila pa sprejeta na akademijo. Na privatno likovno akademijo. Na to, državno, me niso sprejeli ... Ampak potem pa ... No, se ni izšlo ... Bolj so me zanimale druge stvari in fant in ... Uradno sem gimnazijska maturantka. Uradno. V bistvu pa slikarka. Akademska slikarka! Sem naredila sprejemni izpit in so me sprejeli na akademijo. Zato sem akademska. Slikam pa samo cvetje. Ker je lepo. Tudi za sprejemce sem naredila serijo slik: Najlepše avtohtono slovensko cvetje. Naredila sem tak pregled in lepe slike. Akvarele vse. Akvareli so taki ... lepi. Zato sem akvarele delala. Taki nežni in občutljivi. Tako kot jaz, hi, hi, hi. Jaz sebe včasih vidim kot eno rožico. Ja! Zdajle sem pred vami vzcvetela. Vau! Glejte me! Malo heca mora biti.

Boštjan je bil že ... poznaval se še iz gimnazije, ampak takrat sem bila jaz zasedena. In potem, ko sem bila prvi letnik na akademiji, ko smo postavljali razstavo v Radomljah v kulturnem domu ... Takrat sva se pa zblížala. On je pomagal pri postavljanju razstave. Župnik mu je naročil. Tam v Radomljah je tako, da vse vodi župnik. Ja, no, Boštjan je nosil podstavke za naše kipe in obešal slike in postavljaj luči, da so lepo svetile na naša dela. Profesor je rekel, da lahko izberemo karkoli kar smo naredili, župnik pa je šel do vsakega posebej in mu prišepnil, da naj izbere kakšno svoje bolj religiozno delo, ker bi bilo to najbolj primerno. Torej, jaz sem dala sliko marijinih laskov – to je ena taka gorska alpska rožica. Bela, ker je bila Marija devica. Ona je bila čisto zares devica ... Včasih je bilo tako, danes je pa drugače, ne? Hvala bogu! Ha, ha, ha ... La blague doit être! Jaz sem vedno za hece. Taka sem! Rada imam ljudi, rada imam rože, rada imam lepe stvari.

Z Boštjanom sva bila vedno več skupaj in ja, kar hitro sva se poročila. Saj vem, zdaj me boste vprašali, zakaj sva se po dveh letih že ločila. Ja, zato ker ... Te stvari so bile že prej težava, ampak sem mislila, da se bo uredilo. Jaz rabim nekoga, ki je z mano, ki je nežen, ki me ljubi, ki me ... Ja, zadržan je bil. Kaj naj rečem? Da ne bom kaj grdega rekla. Zadržan, ja. Ni bil impotenten, ne, sem ga preverila večkrat z roko, hi, hi, hi. Zadržan. Ampak, sem takrat mislila, da je samo začasno, dokler nisva poročena. Saj je bil nežen, pa prijazen, pa vse, samo ... Mene ni nič motilo, da je pred spanjem molil, ampak da pa ni ... To res ne gre. Ni, no ... Ni pač.

On je hotel cerkveno poroko. Veliko! Pač, iz take družine je. Saj, jaz sem tudi hodila k verouku. Meni se je tudi zdelo v redu, da je cerkvena. Zaradi mene tudi če ne, ampak zaradi mojih staršev in sorodnikov ... Je pa tako, da res ne moreš vsega, kar rečejo jemati čisto tako, kot rečejo. Ali sorodniki ali pa v cerkvi. En razumen odnos je treba imeti do stvari. Recimo, jaz ne morem brez intimnosti ... Saj je v redu, ta čistost, pa brez greha pa to, ampak je pa tudi treba živeti! Ali pa recimo: če ti kdo da kľofuto po desnem licu, mu nastavi še drugo. Sori, ampak če te hoče kdo udariti, ga daj ti najprej, jaz pravim! Ker nasilja pa jaz ne toleriram! Ničelna toleranca do nasilja! Sploh do žensk. Do mene! Ničelna! Jaz samo udarim, če vidim, da prihaja nasilje! ... Pa ta greh v mislih: „priznam, da sem grešil v mislih, besedah in dejanju, mnogo dobrega opustil in slabega storil.“ Kako lahko v mislih grešiš? Če nisi nič naredil? Če si samo mislil? Pa to: „duh je voljan, meso pa je šibko“. Ne vem no, a je res vse kar je lepo, tako zelo grešno ali kaj? Se moramo vsemu lepemu odpovedat? Se ne sme biti z nekom

intimen samo zaradi užitka? Razumem, da so se morali temu odpovedovati takrat, ko še niso poznali kontracepcije, ampak danes pa to res nima več smisla. Če si z nekom intimen, a to pomeni, da ne ljubiš boga, ali kaj? Lahko sem verna, pa vseeno tudi intimna s kom, ne? Ni treba, da sem nuna, no!

Torej, tukaj se z Boštjanom nisva ujela. Takoj po poroki je nekako šlo. Sva bila intimna. Lepo je bilo. Nisva toliko kot bi lahko, ampak sva ... Ob sobotah. Drugače ne. Čez teden je bil utrujen zaradi službe, ob nedeljah smo pa vedno šli k njegovim v Radomlje. K maši in na kosilo. Doma je šel pa potem kmalu spat, da ne bi bil v ponedeljek utrujen v službi. Ko sem rodila Jana, je bil pa konec. Prav prosila sem ga! Ko je Jan zaspal sem priklopila babyfon in sem se seksi oblekla in prižgala svečke, nalila obema malo vina, dala nežno džezno muziko ... Nič! On je bral knjigo. Neko svojo pravno knjigo, brez veze. Rekel je: „berem“ in s tem je bilo vsega konec. A veste kako to zabolí, če ti mož reče: „berem“. Kot nož. A sem se zato poročila z njim, da bo bral knjige, ali kaj? Mene bi moral brat! Vse moje člene in odstavke! Vse moje črke, pike, vejice, moja pravna in naravna načela ... Kaj je lepše: pravniška knjiga ali nežna cvetlica, ki hrepeni po dotiku? Ah, saj, zdaj sva šla narazen ... Je bil pa dober oče, to moram priznati. No, je še vedno. Vsak drugi teden, ko je Jan z njim. V bistvu je večji problem njegova družina. In tudi moja. Njegova je iz Radomelj. To pove vse. Pa sem najprej mislila, da so v redu, ker so bili prijazni, ker so me takoj sprejeli. Ker so me poslušali. Zdaj sem pa za njih največja kurba. Njihov Boštjanček pa ubožček, ker sem ga „jaz pustila“. Takoj je šel jokati k mami. Take stvari govorijo o meni, da ... Ne, sploh nočem več razmišljati o tem. Je pa težko. Me boli. Še zdaj me boli. Če kdo reče Radomlje, me kar zmrazi ... Tako kot „berem“. Berem in Radomlje to je isto. Plus la douleur est intense dans le cœur.

Moji pa niso bistveno boljši. Oče se z Alenom sploh noče pogovarjati. Kar stran gre. Alen je moj novi. Nisva poročena. Sva skupaj. Ker jaz se ne bi več poročila. Hvala lepa! Mama se pogovarja z Alenom, ampak samo tako vljudno. Nikoli nič osebnega. Vreme pa to. Če sem sama z njo, je drugače. Vedno mi reče: „Boštjan je bil pa fajn“. Pa da ima: „Jan ima pa čisto Boštjanove oči“. To vedno reče. Pa to, da sosede govorijo o meni grde stvari in da ji je zaradi tega težko. Da njej ne rečejo, ampak da sliši od drugih, da govorijo. In kaj naj jaz naredim? Kaj sploh lahko naredim? Lahko jo poslušam. To naredim. In sosede prijavim gradbeni inšpekciji, ker so si na črno zgradili prizidek. To lahko. Kaj? Če o meni grdo govorijo bom pa še jaz o njih. Pa kakšno imajo na dvorišču! Vse razmetano! Kot pri ciganih! Da se razumemo, jaz nimam nič proti ciganom. Samo, za sosede jih pa ne bi imela. Ker jaz imam rada lepe stvari!

Mami zamerim, ker me ni naučila kuhati. To je kar težava. Zadnjič sem delala pecivo. Je pisalo, da ne moreš narobe narediti, da je enostaven recept. In sem naredila tako, kot piše na kulinarika.net. Vse sem natančno stehala, točno tako sem naredila kot piše. Ampak pri teh receptih nikoli ne piše vsega! Vedno kaj manjka! Tukaj je med sestavinami pisalo pecilni prašek, nič pa kam ga daš! In kdaj ga daš! Mame nisem hotela spraševati. In sem pecivo spekla, potem sem pa po vrhu potresla pecilni prašek. Se mi je zdelo, da to ni v redu, ampak res ni nič pisalo. Pa tudi zmotila sem se, to je bila res moja napaka, namesto, da bi 30 minut pekla na 180 stopinj, sem pekla 180 minut na 30 stopinj. V pečici. Kar je bilo neumno od mene. Saj se mi je čudno zdelo, ampak sem pač delala po receptu. Rižoto znam narediti. Riž vržem v vodo in skuham. Dokler ni čisto mehko. Pač rižota.

Boštjan tudi ni praktičen. Ko sva bila še skupaj ni nikoli nič popravil. Recimo, vrata v spalnici so tako škripala, da jih raje nisva zapirala. No, pa saj ni bilo potrebe. Recimo, odtok v kopalnici se je stalno mašil in jaz sem zlivala noter tiste cevosane in mistermuskule, ampak se je vedno spet zamašil. Ni

popravit. Alen bi to takoj popravil. On vidi kje so potrebe. Pa to, da ne znam kuhati, Boštjana sploh ni motilo. Sva pač naročila, da so pripeljali hrano. Pico ali kitajsko ... Pač nekaj. Ce n'est pas vrai que l'amour passe par l'estomac. Jan pa itak še zdaj najraje jé čokolešnik – za zajtrk, za kosilo in za večerjo.

Sosedje mojih staršev so že dobili odločbo o rušenju prizidka in ker niso porušili, so jim izklopili elektriko. In morajo zdaj imeti agregat, kar je tečno za moja starša, ker to ropota, ampak kaj? Ne bom nastavljala drugega lica, porka madona. Se opravičujem. Ušlo mi je. Ponavadi ne preklinjam v javnosti.

Boštjan se še vedno ves čas obnaša, kot da ni naredil ničesar narobe. Še vedno noče razumeti, da ni stvar v tem, da bi kaj delal narobe, on ni delal tega, kar bi zakonski mož moral delati. Ampak sva se zmenila. Super terapevtka je bila. Nikdar ni obtoževala. Ne njega, ne mene. Zakaj, bi mene, seveda! On je bil prepričan, da bo terapevtka dala prav njemu. Prav samozavestno je prišel na prvo srečanje! Bil je vzoren mož! Un homme exemplaire! Če pogledaš od zunaj je bil res. Dobra služba in poskrbel je za družino. Jaz s slikanjem nisem skoraj nič zaslužila. Kar je obljubil, je tudi izpolnil. Res je. Imeli smo dovolj denarja, prijazen je bil do mene, skrbel je za Jana, še vedno skrbi za Jana, doma je tudi kaj naredil. On je pospravljaj, pral in obešal perilo. Zdaj moram jaz to delati ... Na zakonski terapiji mi je rekel, da je na poroki obljubil, da me bo imel rad in bo skrbel zame, ni pa obljubil, da bo izpolnil vsako mojo željo. Kot da so moje želje po intimnosti tako zelo čudne in nenavadne. Terapevtka mu ni dala prav. Je rekla, da je treba slišat obe resnici, da ni samo ena resnica, da je tudi moja resnica, da tudi moja čustva štejejo, da je moja resnica lahko drugačna od njegove, da je treba slišat oba. To je bilo čisto drugače kot na pripravi na zakon, kamor sva hodila na Krekov trg. Tam so povedali, kako je v dobrem zakonu. Kaj je prav in kaj narobe. In on je, po njihovo, vse delal prav. Po njihovo! In po mnenju sosedov mojih staršev in vseh v Radomljah! Po moje pa pač ni bilo.

Včeraj sem šla po trgovinah, kar tako malo, pa sem si kupila tole oblekico. Taka, malo odbita je, a ni? Meni je všeč. Meni je všeč, če je tako malo odbito. Ne preveč. Malo. Pa še znižana je bila! Petites choses qui rendent une femme heureuse. Malo heca, hi, hi, hi ...

Resno pa: ob ločitvi je vzel vse. Stanovanje in še avto. Se nisem hotela tožarit. Naj ima! Jan je pa pol z mano, pol z njim. To sva se dobro zmenila. Boštjan še vedno nima nobene ženske, jaz sem pa takoj našla Alena. In dvosobno stanovanje za ne previsoko najemnino. Alen se je preselil k meni. Moram pa zaradi denarja zdaj delati v galeriji. Od nečesa je treba živeti. Od slikanja pač ne morem. Pa je čisto v redu. Če ni bi bilo Primoža! Joj! Nekateri ljudje mislijo, da samo zato, ker imajo diplomo, lahko delajo vse. Kustos! Pha! Vse mu drugi naredijo! Jaz mu popravljam besedila za kataloge, jaz organiziram otvoritve, jaz pripravim pogostitev, jaz napišem stroškovno poročilo za direktorico, jaz napišem vabila in jih pošljem, jaz skrbim za spletno stran, jaz vnašam stroške v preglednico, jaz napišem stroškovno poročilo, jaz pošiljam vabila, aja, to sem že rekla ... Vse jaz naredim. On samo pride in je glavni. Kustos! Edino, kar on dela, je, da se dobiva z umetniki. Na kavah. Sedijo na kavah in se pogovarjajo. In vedno pripelje neke težake, da imamo samo težave z njimi. Zadnjič je eden izmed njih naredil luknjo v steni – tukaj med razstavnim prostorom in mojo pisarno. Luknjo je razstavljal, si predstavljate? Namesto, da bi kaj prinesel v galerijo, nam je še odnesel pet zidakov! Ni čisto moja pisarna, jaz pač tukaj delam. Nočem pa, da me obiskovalci gledajo skozi luknjo. Zato sem čez luknjo nalepila karton. Neka meja zasebnosti pač mora biti. Primož je rekel, da sem „zakrila umetniško delo“, ampak jaz sem samo omogočila normalne delovne pogoje! In ja, to naj bi bila njegova pisarna, moja pa tam zadaj, kjer je zdaj skladišče, ampak saj on je ne potrebuje. On ni redno zaposlen. Jaz pa sem. Redno zaposlena. In pač tam delam.

Pa ni bilo lahko to, z redno zaposlitvijo. Sem morala kar težiti, da so me zaposlili. Tisti v Ljubljani. Ki pojma nimajo. Ne morem jaz z otrokom delati po pogodbi! Mati samohranilka, pa to ... Brez varnosti! Tukaj sem se malo zlagala, ker nisem čisto samohranilka, imava deljeno skrbništvo za Jana, ampak vseeno! Ko sem prišla, je bil Primož redno zaposlen, zdaj pa on dela po pogodbi. Jaz pa sem redno zaposlena. Samo enega so lahko redno zaposlili s polnim delovnim časom – taka je sistematizacija delovnih mest. Nisem jaz kriva! Sem kar ostro zahtevala, da me zaposlijo, zagrozila s tožbo in voila, mais j'ai réussi! Primož je seveda užaljen, ampak zakaj pa se ni potegnil zase? Sam si je kriv. In nima otrok, ne? Tako da ... Boštjan mi je pa tukaj pomagal. Saj je pravnik! Je pa zato vzel stanovanje ... Se nisem potem hotela vlačiti po sodiščih ... Meni je deljeno skrbništvo ok. Stanovanje pa lahko najamem. Aja, kdo ve za kakšno stanovanje vsaj dvosobno, da ni predrago? Marca bomo morali ven, pa zdaj iščem ... V glavnem, štirje smo tukaj v galeriji: direktorica, ki je v redu, pride samo enkrat na teden, ko imamo kolegij, drugače je v Ljubljani. Tukaj sploh nima pisarne, kar v tej sobi imamo kolegij. Potem je Primož, ki je kao kustos in on kao dela razstave, čeprav v bistvu vse jaz uredim, potem je pa še čistilka Sanela, ki je zaposlena s tretjinskim časom. Ona je v redu, ker pride vsak dan za dve uri, ko zapremo za obiskovalce. Vsak dan pride, razen ob ponedeljkih, ko smo zaprti. Ha, ha, nismo mi zaprti, galerija je zaprta! Ha, ha, ha! Hec mora bit! Aja, Sanela je tudi rekla, da je bila grda tista luknja v zidu. Ni bila samo meni grda! In še Alen je zdaj z nami po novem.

Moji starši! Pa kaj njih briga, če je Alen enajst let mlajši od mene? Če me ljubi. Res, me ljubi! Vsak dan sva intimna. Ali zvečer, ko gre Jan spat, ali pa jutraj, po tem ko gre Jan v vrtec in preden grem v službo. Mojima staršema pa je problem, da on ne hodi v cerkev. Mislim, to je pa res težava! Mož, ki ima rajši knjige kot tebe, pa ni težava? Ja, zdaj Alen tudi dela v galeriji. Honorarno. Tukaj v službi pa nisva intimna. No, sva bila nekajkrat, ampak drugače pa ne. Preden je Alen začel delati tukaj, sem morala s svojo plačo živeti vse tri. Ker Alen ni imel ničesar. Denarja. Drugače kar ima, hi, hi, hi. No, malo heca. Zdaj varčujeva, da bo lahko naredil izpit za avto. Lahko pokažem sliko. A ni luškan? Moj dragi. Pa tako je ... ne, tega vam ne bom razlagala. To je najina intimna stvar. Hi, hi, hi. Les petits secrets sont les épices d'une relation!

Aja, začimbe, tega pa ne uporabljam. Ne! Ker ne vem, kaj naj dam kam. Tudi soli ne uporabljam. Ker, sol je nezdrava. Sem pa začela uporabljati kokosovo maslo namesto olja. Meni je super. Povsod ga uporabljam. Tudi za recimo jajca na oko. Sploh ne kupujem več olja. Recimo zrezke spečem na kokosovem maslu. Najprej se ti zdi malo čuden okus, potem pa se navadiš. Tudi Jan se je navadil. Kaj pa naj? Pa naj čokolešnik jé, če mu ni všeč. Alen gre pa rad ven na tiste svoje hamburgerje pa bureke, pa to ... Med tednom pa Jan jé v šoli. Pravi, da je dobro. Da je boljše kot doma. Zvečer še čokolešnik in to je to.

Jan je kar priden v šoli. Mu pomagam kolikor znam. Ampak ne vem, vse to, kar se morajo učiti, ne vem, če bo vse to res rabil. Saj, kaj je tudi zanimivo – a ste vedeli, da velikonočni ponedeljek ni državni praznik, kljub temu, da so trgovine zaprte. A ni to čudno? Dan priključitve Primorske pa je državni praznik, samo moramo kljub temu v službo. Tudi na Primorskem. Ker so priključeni, ali kaj? A vi veste kakšna je razlika med dnevom državnosti, dnevom samostojnosti in enotnosti in dnevom suverenosti? No, jaz zdaj vem. Sedmi razred, državljanska kultura in etika! Dan državnosti je tisto, pred poletjem, ko je konec šole, dan suverenosti je brez veze, ker ni prost dan, kr neki, dan samostojnosti in enotnosti je pa v bistvu božič. Ali pa, a ste vedeli, da se Francija ne šteje za Južno Evropo, Španija in Italija pa sta. Zanimivo ne? Jaz bi rekla, da je Francija Južna Evropa. Sem bila v Marseillu in je bilo čisto južnjaško. Bolj kot v Milanu, če mene vprašaš. Ker sem bila tudi v Milanu in je bilo čisto in urejeno. Tale torbica

je iz Milana. Lepa, ne? Ful lepe stvari imajo. Pa prijazni so. V Marseillu pa cela štala, povsod so me črnici nadlegovali. Saj nimam nič proti črncem, da se razumemo, ampak jaz sem belka, zakaj me ogovarjajo. Mislim, a ne vidijo? Belka sem! Čistokrvna belka!

Aja, Jan ... Me malo skrbi, ker je že enajst star, pa nič zaljubljen. Punce ga sploh ne zanimajo. Tako da, mislim, gejt že ni. V moji družini ni bil nobeden gejt. Pa v Boštjanovi tudi ne. Saj ne, da je kaj narobe, če je kdo gejt, samo Jan ni. Ne bi bilo lepo. Vse ima neke meje. Tout a des limites, ne?

Ko sem bila jaz stara enajst let, sem bila na polno zaljubljena. Sploh pa potem v gimnaziji! Joj, gimnazija, kje je že to? J'ai de bons souvenirs du lycée. Spomnim se maturantskega izleta v tretjem letniku. Dva fanta sta se stepla zame na Kreti. A ni to romantično, da se dva fanta stepeta zate? No, meni je. Oba sta bila fajn. Luka in Adis. Luka se je napil in je zmagal Adis. Ker Adis ni pil alkohola. Sploh. Potem sem bila intimna z Adisom. Kaj sem pa hotela? Mi je bil pa Luka v bistvu bolj všeč. Pri Adisu se mi je pa zdelo lepo, da fant ne pije alkohola. Zakaj bi vsi pili alkohol? Jaz sem pa, en večer, jojt saj ne vem, če bi to povedala, mislim, no, saj, pač, ja, napila sem sem, toliko sem tiste metakse spila, ne vem kaj se je dogajalo, ampak Luka in Adis sta, mislim, oba ... Rajši ne vem, kaj se je dogajalo. Je bilo pa lepo, tista plaža, pa žuri, pa plaža, pa žuri ... Ful je bilo smešno, ker se je en kreten, mislim ta Grk, ta s Krete, kako se reče tem na Kreti, saj so kreteni, ne? No, v glavnem, en ta kreten je pecal našo profesorico za matematiko. In njej je bilo ful nerodno in po moje sta ... Ful smešno. Ja, tudi hec mora biti.

No, galerija. Se dogaja. Kar naprej nekaj. Il se passe quelque chose! Odprtje razstave, pa zaptje, pa postavljamo novo, pa Alen pride, pa vse to. Včeraj sem pisala v Ljubljano, da bi me razvrstili v višji plačilni razred, da dobila višjo plačo. Res so me že enkrat povišali, ampak, saj imam vedno več dela. Zadnjič, recimo, sem morala reševati neke kipe, ki so jih zaustavili na carini. Kipe! Neke konzerve z blatom! In potem moram jaz tam razlagati, da je to umetnost. Saj to ni normalno, da razstavljamo neke konzerve blata iz nekega jezera v Rusiji! Je pa takrat Alen naredil lepe podstavke iz lesa. Res lepe. In jih je lepo belo pobarval. Tako, da se še vedno vidijo črte od lesa. Je bilo dražje, kot če bi naredil iz iverke, ampak je veliko lepše. Prav lepo za pogledat. Jaz imam rada lepe stvari. Če mene vprašate, so bili podstavki lepši, kot tiste konzerve z blatom. In Alenu sem rekla, da mizi skrajša noge, da se lepše sedi. Meni je bilo previsoko. Ne dosežem ... Ja, ja, ni moja pisarna, je od »kustosa«, ampak on ni redno zaposlen, jaz pa sem in je večja in svetlejša kot tisto skladišče tam zadaj, kamor zdaj odlagamo okvirje in podstavke in naj bi bila kao moja pisarna. No, zdaj sem tukaj. Saj, Primož bi lahko prišel kadar bi hotel. Se mu umaknem, ampak ne sme pa premikati mojih papirjev. Tega mu pa nisem nikoli dovolila. Ker bi se lahko kaj izgubilo in potem ... Torej, enkrat, ko je prišel, sem zahtevala, da počaka, da jaz pospravim. In da se bo potem lahko usedel za to mizo. Nisem jaz kriva, da imam vedno toliko stvari, toliko dela. Moral je pač počakati. On je stal tam in se delal ubogega in zavijal z očmi. Pač, naj čaka. Sem ga prijavila direktorici zaradi mobinga. Ker v moji pisarni ne bo zavijal z očmi! No, ni moja pisarna, je njegova, ampak jo jaz uporabljam. Je l'utilise donc c'est à moi.

Včeraj sem naredila čevapčiče. Sem jih lepo spekla na ponvi, tako kot naredijo v gostilni, pa Alenu ni bilo všeč. Vse sem naredila kot v gostilni – kupila sem že narejene čevapčiče v trgovini in jih popekla na kokosovem maslu. Pa mu ni bilo všeč. Les goûts sont différents. In nismo vsi za vse. Meni je bilo pa v redu. Jan je pa čokolešnik jedel. A ste vedeli, da je čokolešnik hrvaški izdelek? Jaz nisem! Sem mislila, da to v Novi Gorici delajo. Ne vem zakaj ... Tak okus ima, kot da bi bil iz Nove Gorice ... Saj

nimam nič proti Novi Gorici, samo tam pa res ne bi živila. Da so povsod, kamorkoli pogledaš, Italijani! Ne, hvala! Pa nimam nič proti Italijanom, samo ne bi pa živila blizu njih.

Enkrat me je že hotel Primož izriniti iz pisarne. Se je pritožil direktorici, da nima prostora. In sem lepo pokazala, bog mi je priča, da sem mu pokazala, da ima dovolj prostora. Potem je še Alen naredil tako ograjico, da je bila meja med njegovo in mojo stranjo mize. Potem se je pritoževal, da rabi celo mizo, da je to itak „njegova pisarna“. Kako njegova, če sem pa jaz v njej? A jaz sem pa zrak, ali kaj? In jaz rabim prostor za papirje in za fotografijo Jana in za stekleni obtežilnik iz Nice in za model stolpa v Pisi in za električni šilček za svinčnik ... Ja, res, prav lep je! Samo takole vtaknem in bzzz mi ošili svinčnik. Saj ne pišem s svinčniki. Imam računalnik. Rada šilim, ker Primoža to živcira. In potem gre ven. Računalnik pravzaprav ni moj, direktorica je rekla, da je od Primoža, ampak da ga lahko tudi jaz uporabljam, no, jaz sem ga pa zavarovala z geslom in mu ne dam tega gesla, tako da ga ne more uporabljati. Pa saj ga skoraj nikoli ni v pisarni! Lahko ima tisti računalnik, ki je načeloma moj, ampak ga sploh ne rabim. Mu ga dam.

Aja, kako vi naredite, da so makaroni al dente? Jaz dlje ko kuham mehkejši so ... Veste kako jaz operem solato? Kar v pralnem stroju! Vem, da vam je hecno, ampak je potem res dobro oprana. Ampak na 20 °C, ker solate se ne pere na 90. To sem se naučila. Belo se pere na 90. Pa, jaz perem solato brez mehčalca. Je v redu, če hrusta.

To je moja druga redna služba. Pred tem sem bila na stanovanjskem skladu. Pisala odločbe tistim, ki so se prijavili na razpise za neprofitni najem stanovanj. Meni so poslali odločitev komisije, jaz pa sem morala to natipkat v obliko odločbe. Precej dolgočasno. Za mene, ki sem ustvarjalna rožica. Zato sem včasih kaj malega dodala. Recimo, velikokrat je pisalo: „Iz prijave je razvidno, da ob upoštevanju prednostnih kriterijev, ne dosegate praga za dodelitev neprofitnega stanovanja in se vaša prijava zavrne.“ Še zdaj vem na pamet. No, jaz sem napisala kaj takega: „Iz prijave je razvidno, da ob upoštevanju prednostnih kriterijev, ne dosegate praga za dodelitev neprofitnega stanovanja in se vaša prijava zavrne, vendar vam manjka čisto malo, da bi dosegali dovolj kriterijev, in nam je zelo hudo, da moramo prijavo zavreči, čeprav si zelo želimo, da bi jo sprejeli, a je žal ne moremo, pa tudi z vami bi se prav radi sestali na štiri oči, da se поблиže spoznamo“. To sem naredila zato, da bi bilo lepše napisano. In še kakšno rožico sem zraven narisala. Načelnik oddelka je to opazil in sem morala vse spremeniti nazaj na dolgočasno prvo verzijo. Le travail de Sisyphe. Aja, pa še stanovanja mi niso dali, čeprav so jih imeli res veliko! Načelnik oddelka je rekel, da se moram prijaviti na razpis! Mislim, ta birokracija! No, potem sem se na skrivaj dopisala na seznam prejemnikov stanovanja in so opazili in so me odpustili. Samo dva meseca sem bila tam. Potem sem pa iskala službo, kjer se bom lahko bolj uveljavil moj občutek za lepo.

Malo me skrbijo ti tujci, ki prihajajo. Vas tudi kaj to skrbi? Se mi zdi, da vsi hočejo naše službe in poberejo najboljše. In potem ni služb. Jaz sem kar nekaj časa iskala. Res, ni lahko ... Oni imajo drugačno kulturo. Ne moremo kar vseh sprejeti in jim zagotoviti vsega ... ne vem. Begunci iz Afrike, recimo. Oni so res tako drugačni ... Jaz se neprijetno počutim, če ima kdo temno kožo. Saj nimam nič proti, samo neprijetno mi je. Rajši bi videla, da ne bi prihajali ti tujci. Vsak ima pravico živeti - tam kjer se je rodil.

Enkrat je bil Primož nekaj siten in je prav grobo rekel, da naj se umaknem. Ker mora nekaj prebrat na računalniku! Naj bere doma, kaj? Jaz delam! In se je razjezil in je udaril po mizi – takole je udaril. (*udari po mizi in zaboli jo roka*) Au! Agresivno. Jaz pa ne prenašam agresije. Res ne! Agresija ni nikoli

rešitev. Sem takoj prijavila direktorici v Ljubljano. Ona je obema poslala mejl, da naj uporabljava dve različni pisarni in da naj, dokler so napeti odnosi, komunicirava samo preko elektronske pošte in da naj dava vedno njo v vednost. Takoj sem vrgla vse njegove stvari v drugo sobo. V tisto skladišče. Ni imel mize, ker tam ni bilo več mize. Alen jo je razstavil in pospravil, da je več prostora.

Se vam ne zdi, da mi je tukaj preozka obleka? Če se takole naslonim, je mogoče občutek, da je preozka, ampak ne vem. A ni preozka? Mogoče pa je malo ozka, samo ne zgleda preozka? Ker to je tako tečno, če zgleda obleka preozka. Kot, da se je ženska zredila, pa da nosi še vedno iste obleke. Tako zgleda. Ni lepo. Ampak jaz se nisem zredila. Vsaj ne da bi opazila. Les choses que vous ne voyez pas ne vous dérangent pas.

No, in nekaj časa je bilo potem v službi v redu, ker me je pustil pri miru, jaz pa njega itak vedno pustim pri miru. Tisti računalnik, ki je kao moj, ampak ga lahko uporablja, si je postavil na polico v skladišču in sedel na neki škatli. Niti stola si ni prinesel. Ampak, kaj me briga! Potem smo bili pred otvoritvijo razstave. Tistih kozarcev z blatom iz tistega ruskega jezera, ki sem jih morala reševati s tiste carine ... Pred otvoritvijo je bilo treba oprati prte. In sem mu morala nekako naročiti naj jih odnese v pralnico. Jaz nimam vozniške, Alen tudi nima vozniške, Primož bi jih pa lahko odpeljal v pralnico. In jih potem šel iskat. No, in jaz, uradno kot poslovna sekretarka, mu ne morem naročiti, da naj jih nese v pralnico, ker je to v bistvu bolj moja naloga kot njegova. Mislim, tukaj v pisarni bi mu lahko samo naročila, zdaj pa bi bilo treba poslati po mejlu in direktorici v vednost. Ful tečno. Nima smisla, da ona ve, da to v bistvu vedno on dela. Sem razmišljala in sem poslala direktorici pismo, da sem v redu in da se počutim dovolj varno po agresiji in da lahko prekličemo to, da lahko komunicirava samo pisno preko nje. In veste, kaj je on napisal? Da je on doživel nasilje! Da sem bila jaz nasilna do njega! Dejansko je to napisal! Direktorici! In da ga to pravilo, da lahko komunicirava samo pisno in da dajeva vedno v vednost njo, ščiti pred mano in mojim agresivnim obnašanjem. Ne vem, no, kaj vi mislite? Meni je to nasilno. To je psihološko nasilje. Da se on pretvarja, da je žrtev. To je nasilno do mene! In sva z Alenom razmišljala kaj bi naredila. On je rekel, da bi čez Primoža vrgel deko in ga pretepel. „Ku žvau“, je rekel. Pa se mi je zdelo malo preveč. Potem se je pa Alen spomnil, da pri njih v Bovcu delajo tako sladico, take krofke, noter dajo suho sadje pa orehe in lahko tudi sluz od močerada in je človek potem čisto zadet.

Joj, čisto sem pozabila, znam pa narediti pico kalcione! Kupim zmrznjeno pico jo dam v pečico na 220 stopinj za 8 minut, tako piše na škatli od pice, vedno preberem, in potem jo prepognem, takole! Voilà! Moja specialiteta! Bon appétit! Alenu je ful všeč!

No, krofki! Primož je sladkosneden in jaz sem seštela ena in ena in: Alen je prinesel te krofke s sluzom od močerada iz Bovca, jaz sem gor potresla še ful sladkorja in še pecilni prašek in sem nesla v službo kao za moj rojstni dan, čeprav nisem imela rojstnega dneva. Na krožnik sem jih naložila tako, da je zgledalo, kot da sva midva z Alenom že nekaj pojedla. Primožu je Alen tako mimogrede ponudil in sva pustila tam in šla v razstavni prostor, kao da se bova pogovarjala o podstavkih. No, Primož jih je dejansko jedel, jaz sem vsake toliko časa šla malo pokukat v pisarno, kao da moram vzeti neke papirje. In teh krofkov je bilo vedno manj. Ob dveh pa pride on, da se čudno počuti in da se mu vrti. In da bo šel domov. Potem me je pa malo zaskrbelo in sem rekla, da je bolje da gre k zdravniku.

Ampak me malo stiska tale obleka. Tukaj. Mogoče pa sem se malo zredila ... C'est la vie. Belle vie! Včeraj sem bila pri starših. Z Janom. Toliko je skuhalo mama! Govejo juho, pa zrezke, pa vse. Kot, da bi

hotela pokazati kako ona bolje kuha od mene. Jan je jedel kot ... No, jaz tudi! Sem še zdaj sita. Mogoče sem se prav zredila včeraj ...

Torej, Primož! Jaz res nisem kriva za nič kar se je dogajalo po tem ko je jedel krofke, da ne bi slučajno mene obtoževali. Ker jaz mu nisem rekla, da naj jé. In je sam jedel. Naslednje dni ga ni bilo v službo in potem je direktorica na kolegiju povedala, da je šel na bolniško, baje so mu ledvice odpovedale ali nekaj, in da bo dolgo časa na bolniški. Jaz sem ji rekla, da mi je to super, ker imam mir pri delu. In da mi je šel itak na živce. In še to je rekla, da bo razpis za novega začasnega kustosa. Takoj sem pomislila: kaj pa če bi bil Alen? In sem šla na tečaj Photoshopa, mi je direktorica odobrila, da je galerija plačala, in sem naredila profesionalno diplomo Univerze v Bologni - muzeologija in še naredila sem potrdilo, da je opravil strokovni izpit za kustosa „esame professionale per curatore” v Bologni. So hoteli, da dostavi original, pa sem samo naredila potrdilo, da je bilo vse uničeno med potresom in je bilo ok. Torej, zdaj so Alena sprejeli za kustosa. Juhuhu! Ni še zaposlen, dela honorarno, ampak ko se bo izteklo bova seveda vložila tožbo, da ga morajo zaposliti, ker njegove naloge izpolnjujejo vse elemente delovnega razmerja. Bodo pač imeli dva redno zaposlena. Bodo pač spremenili sistematizacijo.

Aja, Alenova mama je naredila še teh krofkov, brez močeradovega strupa, da je bila tudi za naju sladica. Kako občudujem te ženske, ki znajo take stvari ... No, jaz znam pa kaj drugega! Nous ne sommes pas tous pour toutes choses.

Zdaj je pa Alen rekel, da bi zaposlili tudi njegovo sestro, ki v Bovcu ne najde službe. Meni se to zdi v redu. Je rekel, da bi lahko ona čistila in bi bilo to njej ok. Če Alenu to toliko pomeni in če jaz lahko pomagam, zakaj ne? In sva razmišljala, kaj narediti z Sanelo, ki zdaj čisti. Ker ona ima izkušnje in lahko gre tudi nazaj v Bosno, če hoče. V Bosni bo lažje našla službo kot Alenova sestra v Bovcu! Saneli nisva nastavila strupa, ker ima otroka in to ne bi bilo etično, ni taka kot Primož, ki nima nikogar in je vseeno. Njo sva pa prijavila, da je kradla iz galerije. Vedela sem, da se na njenem avtu, neki stari Škodi, ne da zakleniti prtljažnika. Enkrat, ko je čistila, sem iz skladišča vzela sliko, Žiga Kariž, veliko vredna, in sem jo na skrivaj odnesla v njen avto. Samo v prtljažnik sem jo dala. Med tisto ropotijo, ki jo je imela notri. Neka gnila jabolka in take stvari - ciganarija. Potem sem pa poklicala policijo in so vse preiskali in so našli sliko pri njej. Direktorica jo je takoj odpustila in zdaj bo razpis in sem rekla, da lahko jaz zbiram prijave. Kmalu bo Alenova sestra zaposlena. Za tretjinski delovni čas. No, nekaj je.

Palačinke znam narediti, sem pozabila povedati! Ja! Kupim tekočino za palačinke, potem pa na ponvi segrejem malo kokosovega masla in nalijem gor to tekočino, počakam tri minute, obrnem z lopatko in še tri minute in je! Janu je všeč. Pojé pa eno, ker naredim take debele. Pa nič sladkorja ne dodam, ker sladkor ni zdrav. Naj si več nutele gor namaže! To so lešniki, to je bolj zdravo za njega. Alen si pa raje kupi burek. Meni je v redu.

Sem kar ponosna, na svojega Alena, zdaj je kustos! Lepo, ne? In trrararara! Sva že pripravila prvo razstavo! Juhuhu! Razstava mojih slik: avtohtono slovensko cvetje! Je bil že čas! Hvala bogu! (*svetloba na odru se odpre in vidimo razstavo kičastih akvarelov cvetja*) Kar v miru si pogledajte, je res lepo. Alen je bil ne le kustos, naredil je tudi okvirje in poskrbel za to razsvetljavo. Mi smo sicer umetnostna galerija, ampak tokrat je pa izjemoma prodajna razstava. Tako, da slike lahko tudi kupite. Plačate kar pri meni, da ne bomo komplicirali. (*gre in prinese pladenj z majhnimi krofki*) Pa Alen je prinesel nekaj krofkov iz Bovca, če bi kdo? Sicer je pa lepo, a ni? No, meni je lepo. Je vais bien. Hi, hi, hi ...

Sicer je pa lepo, a ni? No, meni je lepo. Je vais bien. Hi, hi, hi ... (*konec*)